

В. О. БУДАРНА

здобувач кафедри господарського права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого, Харків, Україна
e-mail: vitaliya.budarnaya1@gmail.com

ПРАВОВІ ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ¹

У статті досліджуються правові засоби та механізми формування інвестиційного потенціалу України як фактору реалізації економічної політики держави. Аналізуються проблеми його сучасного законодавчого забезпечення. Досліджується характерна риса державної економічної політики, яка полягає в тому, що вона оформлюється у вигляді законів і цільових програм, розрахованих на довгострокову перспективу. Доведено, що об'єднання розрізаних фінансово-інвестиційних ресурсів і спрямування їх в інвестиційні програми, а також ефективне використання наявних фінансових інструментів вимагає управління інвестиційним потенціалом. Стверджується, що особливістю формування сучасної системи правового регулювання щодо відтворення інвестиційного потенціалу країни полягає у доповненні загальних принципів господарсько-правового забезпечення інвестиційної діяльності в країні в цілому та взаємозв'язку з економічними інтересами країни.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, інвестиційна політика держави, система господарювання.

Постановка проблеми. Зрозуміло, що активізація інвестиційної ролі держави повинна виражатися не лише у прямій участі в фінансуванні ефективних інвестиційних проектів розвитку наукомістких виробництв, високих технологій і життєво важливих галузей. Не менш важливе значення має сти-

¹ Роботу виконано у межах цільової комплексної програми «Правове забезпечення реалізації політики держави на пріоритетних напрямках економічного розвитку та у сфері екологічної безпеки» (№ державної реєстрації 0111U000962).

мулювання інвестиційної діяльності, в тому числі формування інвестиційного потенціалу країни, використовуючи механізми акумуляції фінансових коштів та їх трансформацію у виробничі інвестиції.

З набранням чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні» суттєво були розширені обсяги гарантій для приватних інвесторів та усунення суперечностей між законодавчими актами у цій сфері, а саме, спрощення механізму передачі права на користування земельними ділянками, наданими в установленому порядку приватному партнеру для будівництва об'єкта державно-приватного партнерства; встановлення додаткових механізмів державної підтримки приватного партнера шляхом можливості надання плати за готовність (доступність) об'єкта до експлуатації та постачання приватному партнеру необхідних товарів (робіт, послуг); можливість укладення у рамках державно-приватного партнерства змішаного договору, умови якого визначаються відповідно до цивільного законодавства України; право приватного партнера призупинити виконання інвестиційних зобов'язань, якщо ціни (тарифи) на товари (роботи, послуги), що підлягають державному регулюванню, не є економічно обґрунтованими, і відсутня належна компенсація; можливість регулювання спорів міжнародним арбітражним судом. Як наслідок, на думку експертів, з урахуванням вищенаведених змін та за умови належної їх реалізації, механізм державно-приватного партнерства, який широко й ефективно використовується за кордоном, зможе стати важливим інструментом залучення інвестицій і реалізації соціально значущих проєктів в Україні [1]. Наведені законодавчі новели свідчать про увагу держави до питань інвестиційного розвитку та демонструють бажання удосконалювати правові форми та правовий режим інвестиційної діяльності в Україні.

Крім того, характерна риса державної економічної політики полягає в тому, що вона отримує інструментальну реалізацію у вигляді законів і цільових програм, розрахованих на довгострокову перспективу. До складу основних видів державної економічної політики входять: інноваційна, що припускає проведення державної політики в сфері науки та інновацій, політики сприяння промисловим суб'єктам господарювання в удосконалюванні технологій, продукції через розвиток спільних НДДКР; інвестиційна, через стимулювання розвитку промислових підприємств завдяки прямій участі держави у фінансуванні розвитку виробничої інфраструктури та через механізми прискореної амортизації основного капіталу; структурна, що включає, як заходи селективної прямої підтримки бізнесу по окремих галузях, так і регулювання діяльності галузевих ринків через законодавство [2, с. 27], більшість з яких, власне, і передбачена ст. 10 Господарського кодексу Укра-

їни. Однак складність співвідношення змісту та спрямованості окремих видів економічної політики держави можна ілюструвати на прикладі інвестиційної політики, яка є складовою промислової політики, але водночас інструментом структурної, але включати в себе значною мірою інноваційну політику держави тощо. Відтак і в законодавчому полі маємо встановлені спеціальні режими інвестиційної діяльності в інтересах галузевого та регіонального розвитку, поступово формується комплексний інститут господарського права – інноваційного інвестування тощо.

Та попри всю складність правового регулювання інвестиційної діяльності і, тим більше, інвестиційної політики держави незаперечним залишається той факт, що передумовою інвестиційних відносин має бути попереднє накопичення необхідного інвестиційного потенціалу, який за окремих умов має отримати форму інвестиції, а в динаміці – інвестування.

При цьому досвід розвинутих країн свідчить, що структурна перебудова економіки постіндустріального суспільства, підвищення її конкурентоспроможності можливі лише за умови широкого впровадження інновацій, тобто активізації інноваційної діяльності. Лише такий потенціал може забезпечити створення і реалізацію принципово технологічно нової продукції, яка здатна посилити конкурентні переваги товаровиробників. А основою здійснення економічних реформ та побудови якісно нової економічної системи в Україні має стати посилення значення науково-технічних, а саме – інноваційних компонентів господарського зростання як факторів активізації та якісного удосконалення виробництва відповідно до визначальних тенденцій світового економічного розвитку. А стимулювання інноваційної спрямованості розвитку будь-якої країни вчені розглядають у складі моделі інвестиційного розвитку [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми реалізації інвестиційної політики держави через застосування правових засобів та механізмів були предметом наукових досліджень вчених-господарників, а саме: О. М. Вінник, Д. В. Задихайла, В. В. Кудрявцевої, В. І. Кухаря, В. М. Пашкова, В. В. Поєдинок, Л. В. Таран, В. О. Усатого тощо. Однак правові засоби та механізми формування інвестиційного потенціалу України не знайшли наукового втілення та залишилися поза увагою зазначених дослідників.

Формулювання цілей. Метою статті є аналіз економічних відносин, пов'язаних із формуванням, та пошук господарсько-правових засобів реалізації державної інвестиційної політики для його зростання.

Виклад основного матеріалу. В цілому жє поняття «інвестиційний потенціал» – досить нове поняття, сутність якого полягає в єдності трьох взаємопов'язаних властивостей: здатності продукувати і мобілізувати внут-

рішні ресурси і резерви; здатності акумулювати і залучати фінансово-кредитні та інвестиційні ресурси ззовні; здатності трансформувати ресурси і заощадження в інвестиції. Внаслідок цього існує необхідність розробки і обґрунтування теоретичних основ формування, оцінки та реалізації інвестиційного потенціалу, а також управління ним для забезпечення стратегічного інвестиційного розвитку.

Крім того, формування інвестиційного потенціалу здійснюється через інноваційну діяльність, тобто діяльність, спрямовану на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг.

В цілому, українська економіка має дуже високий інвестиційний потенціал, значна частка якого зумовлена існуючими сьогодні стартовими позиціями. Адже не обов'язково, щоб економічно розвинуті країни автоматично були лідерами й щодо потенціалу майбутнього зростання. Інвестиційний потенціал країни, яка ще не досягла вищих позицій у світовій економічній таблиці про ранги, але має потужні передумови розвитку, може бути суттєво значнішим, ніж у розвинутих країн [4]. А існуючі серйозні проблеми в обмеженості інвестиційних ресурсів лише свідчать про необхідність удосконалення механізмів формування джерел інвестиційного потенціалу, зокрема остаточно не сформована цілісна система відбору, оцінки, моніторингу, коригування та координації дій у питаннях інноваційних методів формування потенціалу профільних галузевих міністерств, що не сприяє забезпеченню загальнодержавних пріоритетів. Зазначений перелік проблем вимагає реалізації на основі державних інститутів, а також розробки національної стратегії і механізмів формування інвестиційного потенціалу української економіки. Також можна додати таке: в умовах сучасних інтеграційних процесів простежується взаємозалежність і взаємозумовленість використання джерел, і тільки в комплексі вони утворюють інтегровану систему забезпечення інвестиційної діяльності в Україні.

Однак слід виходити з того, що джерелами формування інвестиційного потенціалу є грошові заощадження населення, накопичення суб'єктів господарювання, місцеві бюджети територіальних громад, кошти держави та необмежений ресурс іноземного інвестування. Відтак, завданням інвестиційної політики є застосування спеціальних засобів у напрямі сприяння накопиченню зазначених ресурсів, а також створення спеціальних інститутів, що забезпечують трансформацію накопичень у реальну інвестиційну пропозицію. Тут виникає широке поле застосування господарсько-правових засобів та механізмів, починаючи від створення необхідних організаційно-правових суб'єктів господарювання – фінансових установ до пропонування нових та удосконалення існуючих правових форм інвестування тощо.

Слід погодитись із тим, що положення економічної політики держави мають бути обов'язково трансформовані в засоби її господарсько-правової політики, адже це є необхідною умовою ефективності модернізації господарсько-правової політики, господарського законодавства і самих відносин господарювання, а відтак і ефективності функціонування національної економіки [5].

На нашу думку, з урахуванням політичної та економічної ситуації в країні найбільш перспективними напрямами є: 1) збільшення обсягу інвестиційних ресурсів в економіці – розвиток інфраструктури фондового ринку; 2) заміщення фінансових інститутів, що виконують роль фінансових посередників, інститутами, які здійснюють безпосередній зв'язок інвесторів з об'єктами інвестування з метою мінімізації вартості ресурсів.

Крім того, ефективним інструментом поліпшення кількісних і якісних показників інвестиційного потенціалу, а також інтенсифікації динамічного процесу взаємодії його інтегрованих видів є спрямування бюджетних коштів на фінансування програм на конкурсній основі з використанням інструментарію державних асигнувань [6, с. 387].

У свою чергу, посилення конкуренції на зовнішніх та внутрішніх ринках, зростання вартості енергоносіїв та сировини потребують модернізації і оновлення виробництва, розвитку високотехнологічних галузей, підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Вирішення зазначених проблем є можливим за умови активізації інвестиційного процесу та раціонального формування джерел інвестицій [7, с. 3], що потребує визначити ефективність стимулюючої функції, яка спрямована на збільшення коштів на підтримку інноваційної діяльності з різних позабюджетних джерел. Це, в свою чергу, вимагає аналізу механізму фінансування інноваційної діяльності на рівні джерел, форм та методів фінансування і розробки рекомендації щодо вдосконалення системи економічного стимулювання в умовах ринкових відносин.

В цілому, якщо вийти за межі «грошової форми» інвестування і врахувати інвестиційний потенціал у широкому контексті – в еквіваленті факторів виробництва, то інвестиційним потенціалом може виявитись і освітньо-професійний рівень підготовки найманих працівників, включаючи менеджмент підприємств, але в першу чергу – організаційний та ресурсний потенціал створення інноваційних розробок та доведення їх до стану інноваційного продукту. Саме такий продукт є сьогодні основним інвестиційним товаром, а відтак людські – креативні та фінансово-організаційні можливості створення таких продуктів і є найбільш бажаним сьогодні різновидом інвестиційного потенціалу. І хоча в науковій літературі підкреслюється, що інноваційні відносини в системно-структурному контексті утворюють власну інновацій-

ну підсистему [8, с. 359], її тісний зв'язок з інвестиційними відносинами виявляє себе в активному процесі формування нового комплексного інституту господарського права – інституту інноваційного інвестування [9].

Вважаємо, що господарсько-правові засоби відтворення інвестиційного потенціалу країни передбачають: створення необхідних правових та економічних умов для формування інвестиційного потенціалу в умовах забезпечення правового господарського порядку, зокрема: розроблення та затвердження необхідних нормативних документів і нормативно-правових актів у сфері інвестиційної діяльності; дотримання необхідних умов для залучення іноземних інвестицій, у тому числі уникнення корупційної складової; створення необхідної інфраструктури для інвестиційної діяльності (банків, страхових компаній, інформаційне, правове забезпечення тощо); створення інвестиційного ринку, в тому числі ринку цінних паперів; вибір пріоритетних напрямів у використанні капітальних вкладень за галузями національної економіки на основі аналізу значущості розвитку окремих галузей господарства для економіки країни в цілому; вибір та обґрунтування інвестиційних проектів на конкурсній основі з урахуванням пріоритетності, на підставі бізнес-планів; розрахунок необхідного обсягу інвестицій, джерел їх покриття і порядку, в тому числі для забезпечення інноваційної діяльності, а саме: фінансування інвестицій з державного бюджету; фінансування інвестицій з місцевих бюджетів; банківських кредитів; емісії державних цінних паперів та паперів органів місцевого самоврядування, коштів юридичних і фізичних осіб; іноземних інвестицій; розподіл державних інвестицій за пріоритетними галузями національної економіки і суб'єктами підприємницької діяльності на основі конкурсу; встановлення взаємозв'язку інвестиційної, науково-технічної та амортизаційної політики щодо забезпечення регулюючого впливу держав; визначення регулюючого впливу держави на найважливіші макроекономічні показники розвитку країни, в тому числі відображення впливу інвестиційної діяльності на приріст валового регіонального продукту, доходу економічних суб'єктів, інфляцію, випуск найважливіших видів промислової продукції, рівень життя населення тощо.

У цьому контексті необхідно зауважити, що заощадження населення, як економічне явище, концентрують на собі задоволення економічних інтересів не тільки окремих громадян і організацій, що надають фінансові послуги, але і держави в цілому. Також заощадження відіграють важливу роль при вирішенні проблем соціального характеру, оскільки виступають безпосереднім індикатором рівня життя і добробуту населення.

Отже, становлення і розвиток ринкових відносин багато в чому визначаються ощадно-інвестиційною активністю населення і ефективністю використання його фінансових можливостей. Додання фінансових відносин інвести-

ційної спрямованості може стати одним із головних чинників, здатних забезпечити соціально-економічний розвиток країни не тільки в поточному, а й в майбутньому періоді. Об'єднання розрізнених фінансово-інвестиційних ресурсів і спрямування їх в інвестиційні програми, а також ефективне використання наявних фінансових інструментів вимагає управління інвестиційним потенціалом.

При цьому сучасні дослідники трактують джерела формування інвестиційного потенціалу як фонди та потоки тимчасово вільних коштів, що утворюються в процесі взаємовідносин між економічними агентами з приводу потенційного формування заощаджень та подальшого їх використання в інвестиційному напрямку [10, с. 58].

Однак реалізація інвестиційного потенціалу здатна забезпечити перехід від економічного зростання до інтенсивного економічного розвитку лише за умови залучення та використання інноваційного потенціалу. У свою чергу, інноваційний процес, генерування новацій, трансфер інновацій економічно обґрунтовані та можливі лише за наявності інвестиційних ресурсів. А реалізація стратегії розвитку національної економіки безпосередньо пов'язана із зростанням обсягів та якості інвестування, створенням сприятливих умов для залучення інвестиційних ресурсів.

Тобто особливістю формування сучасної системи правового регулювання щодо відтворення інвестиційного потенціалу країни полягає у доповненні загальних принципів господарсько-правового забезпечення інвестиційної діяльності в країні в цілому та взаємозв'язку з економічними інтересами країни. Цей принцип, в тому числі, передбачає заходи щодо зменшення негативних наслідків кризових явищ в економіці, шляхом упровадження у процесі відтворення інвестиційного потенціалу таких вимог, що дозволять покращити одночасно інноваційний потенціал країни. Виходячи з цього, правове забезпечення формування інвестиційного потенціалу країн передбачає визначення: джерел надходження інвестиційних ресурсів для здійснення інвестування і вирішення технологічних завдань; механізму акумуляції інвестиційних ресурсів з різних джерел; процесу розподілу сформованого та залученого капіталів за найбільш ефективними видами діяльності з урахуванням реальних капіталовкладень; механізму забезпечення ефективного використання інвестиційних ресурсів; механізму відшкодування можливих інвестиційних збитків.

При цьому суб'єктом правового регулювання відтворення інвестиційного потенціалу країни можуть бути органи законодавчої та державної виконавчої влади.

Участь органів влади у здійсненні процесів правового регулювання відтворення інвестиційного потенціалу країни, на нашу думку, за фазами його

відтворення полягає у такому: 1) на фазі формування інвестиційного потенціалу – у правовому забезпеченні процесів формування інвестиційного потенціалу в умовах забезпечення економічної безпеки, впровадженні правових засобів стимулювання нагромадження капіталу, нормативно-законодавчому забезпеченні функціонування інвестиційної інфраструктури; 2) на фазі розподілу інвестиційного потенціалу – в забезпеченні фінансової самостійності та інвестиційної безпеки суб'єктів господарювання, в тому числі в частині перерозподілу інвестиційних потоків у стратегічно важливі сфери для соціально-економічного розвитку країни; 3) на фазі використання інвестиційного потенціалу – в технологічно орієнтованому правовому регулюванні виконання інвестиційними програмами та проектами; визначенні найбільш ефективних інвестиційних проектів з урахуванням необхідності інвестування проектів соціального та економічного спрямування. Застосування засобів регулюючого впливу держави щодо відтворення інвестиційного потенціалу обумовлене тим, що суб'єкти організаційно-господарського забезпечення мають господарську компетенцію щодо стимулювання або обмеження тих чи інших видів інвестиційної діяльності з урахуванням кризових явищ в економіці.

А наприклад серед податкових засобів, що мають стимулювати суб'єктів господарювання до самоінвестування, слід назвати регресивне оподаткування та інвестиційний податковий кредит [11].

Таким чином, правове стимулювання формування інвестиційного потенціалу охоплює всіх учасників інвестиційного процесу та сприяє акумуляції грошових засобів, призначених для фінансування інвестицій, пошуку проектів для найбільш ефективного їх використання. Застосування засобів регулюючого впливу держави щодо стимулювання передбачають різні способи впливу на об'єкти за різними напрямками та сферами: оптимальне застосування фіскальних пільг через пільгові податкові ставки, відстрочку сплати податків, тимчасове звільнення від податків; застосування такого засобу, як прискорена амортизація; залучення вільних коштів населення для фінансування окремих соціальних програм та проектів; страхування депозитних вкладів населення та територіальних громад; створення пайових інвестиційних фондів з розміщенням цінних паперів серед представників територіальних громад; пільгове кредитування інвестиційних інститутів, підприємств реального сектору економіки; встановлення гарантій для розвитку інвестиційної інфраструктури в окремих територіальних громадах; пряме бюджетне фінансування окремих інвестиційних проектів; участь органів державної влади та місцевого самоврядування у створенні відповідних інвестиційних фондів, в тому числі венчурних інноваційних фондів, страхових, лізингових та консалтингових компаній тощо.

Висновки.

1. Суспільно-економічні відносини, що пов'язані з процесами формування та накопичення інвестиційного потенціалу, мають стати окремою ланкою серед об'єктів державної інвестиційної політики.

2. Такі відносини не є гомогенними, і мають бути розподілені на групи, залежно від джерела – суб'єкта такого накопичення. Відповідно, такими джерелами є кошти – заощадження громадян; накопичення суб'єктів господарювання; кошти територіальних громад; кошти держави; ресурси іноземного інвестування. Відтак, кожне з названих джерел потребує автономного урахування, вивчення та розробки спеціально-спрямованих правових засобів впливу з боку держави.

3. Враховуючи особливе значення саме інноваційного інвестування, особливої актуальності набуває питання формування інвестиційного потенціалу в інноваційній формі. Такий потенціал може формуватись у межах окремих ланок Національної інвестиційної системи, що є відповідальними за створення інноваційних розробок та процеси трансформації таких розробок в інноваційний продукт. Названий різновид накопичення інвестиційного потенціалу потребує самостійного підходу при розробці засобів та заходів державної інвестиційної політики, адже має враховувати специфіку людського капіталу, правових форм функціонування творчих колективів, фінансування діяльності з непрогнозованою комерційною перспективою тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Собоуцький С. Інвестиційний потенціал України. *Вісник. Офіційно про податки*. 2016. №22 (880). URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/9900>.
2. Інвестування і приватизація підприємств фармацевтичної промисловості / О. Д. Рябченко, С. В. Панченко, Г. Г. Тарасенко та ін. Харків: Основа, 2006. 82 с.
3. Пашков В. М. Господарсько-правове забезпечення модернізації фармацевтичної промисловості України. *Правове забезпечення економічного розвитку та екологічної безпеки суспільства: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 50-й річниці створення Дон. нац. ун-ту та 30-й річниці створення каф. госп. права Дон. нац. ун-ту (14–15 трав. 2015 р.)*. Вінниця, 2015. С. 40–43.
4. Галасюк В. Інвестиційний потенціал України: погляд у майбутнє. *День*. 2006. № 162. URL: <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/investitsiyniy-potencial-ukrayini-poglyad-u-maybutnie>.
5. Задахайло Д. В. Правові засади формування та реалізації економічної політики держави: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Харків, 2013. 38 с.
6. Романенко Г. А. Источники формирования инвестиционного потенциала. *Економічний нобелівський вісник*. 2014. № 1 (7). С. 382–389.
7. Смесова В. Л. Відтворення інвестиційного потенціалу національної економіки: автореф. дис. ... канд. екон. наук. Дніпропетровськ, 2009. 18 с.

8. Задихайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: монографія. Харків: Юрайт, 2012. 456 с.
9. Врублевська К. М. Місце інноваційного інвестування в господарському праві України. *Економічна теорія та право*. 2017. № 1 (28). С. 119–131.
10. Смесова В. Сутність та класифікація джерел національного інвестиційного потенціалу. *Вісник ТНЕУ*. 2007. № 2. С. 57–63.
11. Інноваційне інвестування в Україні: проблеми правового забезпечення: колективна монографія / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків: Юрайт, 2013. С. 174–175.

REFERENCES

1. Sobutskiy, S. (2016). Investytsiyniy potentsial Ukrainy. *Visnyk. Ofitsiino pro podatky. – Herald. Officially about taxes, No. 22 (880)*. Retrieved from <http://www.visnyk.com.ua/ua/pubs/id/9900> [in Ukrainian].
2. Riabchenko, O. D., Panchenko, S. V., Tarasenko, H. H. et al. (2006). *Investuvannia i pryvatyzatsiia pidpriemstv farmatsevychnoi promyslovosti*. Kharkiv: Osnova [in Ukrainian].
3. Pashkov V. M. (2015). *Hospodarsko-pravove zabezpechennia modernizatsii farmatsevychnoi promyslovosti Ukrainy. Pravove zabezpechennia ekonomichnoho rozvytku ta ekolohichnoi bezpeky suspilstva: materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. Vinnytsia, 40–43* [in Ukrainian].
4. Halasiuk, V. (2006). Investytsiyniy potentsial Ukrainy: pohliad u maibutnie. *Den – Day, No. 162*. Retrieved from <https://day.kyiv.ua/uk/article/ekonomika/investyciyniy-potencial-ukrayini-poglyad-u-maybutnie> [in Ukrainian].
5. Zadykhailo, D. V. (2013) *Pravovi zasady formuvannia ta realizatsii ekonomichnoi polityky derzhavy. Extended abstract of Doctor's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
6. Romanenko, G. A. (2014). *Istochniki formirovaniya investitsionnogo potentsiala. Ekonomichnyi nobelivskiy visnyk – Nobel Economic Herald, No. 1 (7), 382–389* [in Russian].
7. Smiesova, V. L. (2009). *Vidtvorennia investytsiynoho potentsialu natsionalnoi ekonomiky. Extended abstract of candidate's thesis*. Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
8. Zadykhailo, D. V. (2012). *Hospodarsko-pravove zabezpechennia ekonomichnoi polityky derzhavy*. Kharkiv: Yurait [in Ukrainian].
9. Vrublevska, K. M. (2017). *Mistse innovatsiynoho investuvannia v hospodarskomu pravi Ukrainy. Ekonomichna teoriia ta pravo – Economic Theory and Law, No. 1 (28), 119–131* [in Ukrainian].
10. Smesova, V. (2007). *Sutnist ta klasyfikatsiia dzherel natsionalnoho investytsiynoho potentsialu. Visnyk TNEU – TNEU Herald, No. 2, 57–63* [in Ukrainian].
11. *Innovatsiine investuvannia v Ukraini : problemy pravovoho zabezpechennia*. Zadykhailo D. V. (Eds.). (2013). Kharkiv: Yurait [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 17.06.2017 р.

В. А. БУДАРНА

соискатель кафедры хозяйственного права Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого, Харьков, Украина

ПРАВОВЫЕ СРЕДСТВА ФОРМИРОВАНИЯ ИНВЕСТИЦИОННОГО ПОТЕНЦИАЛА УКРАИНЫ

В статье исследуются правовые средства и механизмы формирования инвестиционного потенциала Украины как фактора реализации экономической политики государства. Анализируются проблемы его современного законодательного обеспечения. Исследуется характерная черта государственной экономической политики, которая заключается в том, что она оформляется в виде законов и целевых программ, рассчитанных на долгосрочную перспективу. Доказано, что объединение разрозненных финансово-инвестиционных ресурсов и направление их в инвестиционные программы, а также эффективное использование имеющихся финансовых инструментов требует управления инвестиционным потенциалом. Утверждается, что особенность формирования современной системы правового регулирования по воспроизводству инвестиционного потенциала страны заключается в дополнении общих принципов хозяйственно-правового обеспечения инвестиционной деятельности в стране в целом, и взаимосвязи с экономическими интересами страны.

Ключевые слова: инвестиционный потенциал, инвестиционная политика государства, система хозяйствования.

V. O. BUDARNA

PhD. Student of the Economic Law Department, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, Ukraine

LEGAL MEANS OF UKRAINE'S INVESTMENT POTENTIAL FORMATION

Problem setting. Activization of the investment role of the state should be translated not only in direct involvement in the financing of effective investment projects for the development of high-tech industries, high technologies. Equally important is the stimulation of investment activity, including the formation of the investment potential of the country.

Recent research and publication analysis. Problems of the investment state policy realization were the subject of scientific researches of scientists, such as O. M. Vinnyk, D. V. Zadykhailo, V. V. Kudriavtseva, V. I. Kukhar, V. M. Pashkov, V. V. Poiedynok, L. V. Taran, V. O. Usatyi. However, legal means and mechanisms for the formation of Ukraine's investment potential have not been found scientifically and left out of sight of these researchers.

Paper objective. The purpose of the article is to analyze the economic relations associated with the formation and search of economic and legal means for the implementation of state investment policy.

Paper main body. The notion “investment potential” is a fairly new concept, the essence of which is the unity of three interrelated properties: the ability to produce and mobilize internal resources and reserves; ability to accumulate and attract financial, credit and investment resources from the outside; the ability to transform resources and savings into investment. Consequently, there is a need to develop and substantiate the theoretical foundations for the formation, evaluation and implementation of investment potential. In addition, the formation of investment potential is implemented through innovation activities, that is, activities aimed at using and commercializing the results of research and development and leads to the launch of new competitive products and services on the market.

Conclusion of the research.

1. Socio-economic relations, connected with the processes of formation and accumulation of investment potential, should become a separate link among objects of state investment policy.

2. Such relationship should be divided into groups depending on the source – the subject of such accumulation. Accordingly, such sources are funds – savings of citizens; accumulation of economic entities; means of territorial communities; state funds; foreign investment resources.

3. The issue of forming investment potential in an innovative form becomes especially acute. Such capacity can be formed within the separate parts of the National Investment System.

Short Abstract for an article

Abstract. Legal means and mechanisms for forming the investment potential of Ukraine as a factor for implementing the state’s economic policy are explored in the article. The problems of modern legislative support are analyzed. The characteristic of state economic policy is investigated, which holds that it’s issued in the form of long-term laws and target programs. It is proved that the Unification of Disseminated Financial-Investment Resources and their orientation into investment programs, the effective use of financial instruments need management of investment potential. It is argued that the peculiarity of the modern system formation of legal regulation concerning the reproduction of the country investment potential is to supplement the general principles of economic and legal provision of investment activity in the country and in conjunction with the country economic interests.

Key words: investment potential, state investment policy, management system.